

F. t. l. vedr. realkreditlån m.v. i landbrugsejendomme

Det er forudsat, at de landmænd, som ikke kan opnå positiv opsparing gennem refinansiering, ikke umiddelbart kan blive omfattet af refinansieringsordningen. De vil imidlertid kunne blive omfattet af ordningen, såfremt der kan gennemføres en tilstrækkelig gældssanering, dvs. bortskæring eller indefrysning af gæld. Gældssaneringsordningen indgår i alle tre modeller.

Der er i dag ca. 86.000 landbrugsbedrifter. Modelberegningerne viser, at med de anvendte kriterier kan 16-17.000 landmænd blive omfattet af refinansieringen, uanset hvilken kombination af refinansieringslån, der anvendes. Heraf vil 1.500-2.000 kun blive omfattet, hvis der bortskæres eller indefrysnes gæld.

Benytter alle sig af refinansieringstilbuddet i fuldt omfang, vil der blive tale om refinansiering af gæld på ca. 23 mia. kr., og bortskæring af gæld i forbindelse med gældssanering på knap 1 mia. kr. Den samlede lettelse for landbruget udgør i det første år mellem 1,5 og 1,7 mia. kr. Beregningerne viser endvidere, at ud af de 70.000 bedrifter, der skønnes ikke at blive omfattet af ordningen, er der 57.000, der ikke opfylder kravene til mindstebeskæftigelse eller gældens størrelse. 13.000 bedrifter kan ikke udnytte refinansieringstilbuddet, fordi de ikke opfylder kravet om positiv opsparing efter refinansiering. Det drejer sig om bedrifter, der tegner sig for omkring 25 pct. af landbrugsproduktionen. Langt den største del af disse bedrifter har en effektivitet, der er under gennemsnittet, og må forventes at have betydelige vanskeligheder ved at fortsætte på længere sigt.

Såfremt anden fast gæld inden for 70 pct.s-grænsen end realkreditgæld fuldt ud inddrages under ordningen, viser beregninger, at godt 19.500 eller ca. 3.000 flere landmænd vil kunne opfylde kriterierne for refinansiering. Den omlagte gæld vil samtidig vokse til 33-34 mia. kr. eller til ca. 10 mia. kr. mere end i de tre modeller, udvalget har gennemregnet.

Ved gennemførelsen af refinansieringen er der i udvalget peget på, at der på grund af omfanget kan være en risiko for en selvstændig indflydelse på kursdannelsen, som kan blive til ugunst for landmanden, således at den ønskede rentelettelse ikke kan opnås. Refinansieringsoperationen må derfor gennemføres uden disse virkninger.

Udvalget har understreget, at en lettelse af landbrugets rentebyrde ikke bør stå alene. På den ene side må der af hensyn til de landmænd, som skal blive i erhvervet, skabes vilkår, som muliggør etablering af bedrifter, som kan drage nytte af moderne teknologi, produktionssystemer og driftsledelse. Dette spørgsmål vedrører især ændringer i landbrugslovens bestemmelser om suppleringsjord, sammenlægning og

ejerformer. Disse spørgsmål vil blive behandlet i udvalgets anden delrapport.

På den anden side må der af hensyn til de landmænd, som ikke kan få økonomi i driften, suppleres med foranstaltninger, som kan hjælpe disse landmænd til anden beskæftigelse, førtidspension eller lignende. Mulighederne herfor er kort beskrevet i delrapporten. I anden delrapport vil udvalget nærmere behandle disse muligheder, herunder EF's nyligt vedtagne ophørsordning.

3. Lovforslagets formål.

Det er regeringens opfattelse, at der snarest skal gennemføres en refinansieringsordning for landbruget. Ordningen skal sikre en rentelettelse, der giver effektive landbrug mulighed for at opnå indtjenings- og arbejdsvilkår, som kan bidrage til at gøre dem selv bærende. I forbindelse med refinansieringen skal der gennemføres en ordning med sanering af den yderste gæld for de landmænd, som herved kan opnå en nedbringelse af gældsbyrden, således at de efter refinansieringen vil kunne skabe balance i deres økonomi.

Lovforslaget er udformet med det sigte at inddrage staten, landbrugets kreditorer og landbrugserhvervet i omkostningerne ved refinansiering.

Lovforslaget omfatter de generelle regler for refinansiering og sanering af landbrugets gæld. I forslaget fastsættes bestemmelser om adgang til refinansiering, refinansieringsberettigede lån, størrelsen af refinansieringslånene, afdragsbidrag på jordbrugslån og statsgaranti for lån, der optages med henblik på gældssanering samt vilkårene for statens medvirken ved ombytningsoperationen.

Som anført skal forslaget ses i sammenhæng med en række samtidigt fremsatte lovforslag. Gennem forslagene etableres et samlet retsgrundlag for refinansiering af landbrugets gæld med udgangspunkt i delrapport I fra udvalget vedrørende struktur, finansiering og ejerforhold i landbruget om lettelse af landbrugets rentebyrde.

4. Hovedtræk af forslaget om en refinansieringsordning.

Med lovforslaget tilsigtes at lette landbrugets rentebyrde gennem refinansiering af realkreditlån og andre faste lån i landbrugsejendomme.

Den foreslåede refinansieringsordning skal omfatte landmænd, der på grundlag af konkrete regnskaber kan påvise, at de efter refinansiering og eventuel gældssanering har balance i økonomien.

Efter forslaget vil det endvidere være et krav, at produktionen på bedriften har et sådant omfang, at den kræver en arbejdsindsats på mindst 900 timer år-